

άνοιξες. Είναι γυναικός γράψιμο, το βλέπω και πρασίνισες μόλις το διάβασες. Φέρε... θέλω να δω... άστρατε!

Ο άντρας Νά, δρίστε το λοιπόν, καμάρωσε το. Είναι ο λογαριασμός της ράφτρας σου.

Γιάνκος. Ξέρεις, μητέρα, ή καινούργια μας ή δουλίτσα ή Μαρία συγγενέδες με την Άλλη μας τη δουλίτσα την Ελένη.

Μπτέρα. Και πώς το ξέρεις;

Γιάνκος. Γιατί ο πυροσβέστης που περνά μπροστά από το σπίτι μας ήταν ξάδερφος της Μαρίας κ' είναι και της Ελένης.

ΤΟ ΙΔΑΝΙΚΟ ΤΟΥ ΝΙΤΣΕ

Με τη δημοσίευσή της μεταφράσεως του πολυχρότου κεφαλαίου του Ζαρατούστρα «Οι έξοχοι άνδρες»* θεωρώ καθήκον μου να γράψω λίγες γραμμές, πώς αντιλαμβάνομαι εγώ εδώ το πνεύμα του Νίτσε. Γιατί και ξένοι και δικοί μας από το κεφάλαιο αυτό έχουν βγάλει το συμπέρασμα, ότι ο Νίτσε είναι ή φιλοσοφική έκφραση των ιδανικών που έδημιούργησεν ή πολιτική μεγαλοφυΐα του Μπίσμαρκ**.

Μου φαίνεται πως κατεβάζει κανείς το γενικό πνεύμα του Νίτσε να θέλη να το συναδελφώσει στα ιδανικά με το πνεύμα του πολιτικού εκείνου ανθρώπου, που σε όλη του τη ζωή τίποτε άλλο δεν έβλεπε στο κόσμο παρά πέρα από τα κόκκαλα των Πομερανών στρατιωτών. Ένώ το πνεύμα του Νίτσε, μεταμορφωμένο στο Ζαρατούστρα τη μορφή, ανήσυχος γρονάει στο κόσμο, κοιμάται πάνω στα βουνά με τα θεριά, διαβαίνει ποτάμια, ανεβαίνει τα υψηλότερα δέντρα, γίνεται νυχτοφύλακας στα κοιμητήρια, κ' ένα πράγμα μονάχα γυρεύει ή ψυχή του, ένα πράγμα μονάχα ποθεί και λαχταρεί, να δει τη ψυχή του ανθρώπου τέλεια, και γεμάτη από καλωσύνη. Ένώ όπως είναι τώρα, λέει, είναι ένα κουβάρι από φίδια.

Αν μελετήσει κανείς κατά τα σχετικά αυτά κεφάλαια και καθίσει και σκεφτεί κομμάτι πιο βαθιά, θα δει πως ο σκοπός της φιλοσοφίας του Νίτσε δεν είναι ή Δύναμη, αλλά ή Καλωσύνη. «Περισσότερο,

* Το κεφάλαιο αυτό δημοσιεύθηκε, κατά λάθος, δυο φορές στο «Νουμά». (φύλλ. 53 και 64).

** Καμπύση: Διονύσου διθύραμβοι του Νίτσε. πρόλογος.

λέει, από σένα, δυνατέ, θέλω καλωσύνη». Η δύναμη, είναι το μέσον. Σε θέλει νασαι δυνατός, μα όχι για να σπάξεις με της δυνατές γροθιές τα μούτρα του πλησίον σου αλλά Μπίσμαρκ, όπως πολλοί νομίζουν, κ' έτσι νάχης τη νίκη και την υπεροχή. Αλλά θέλει από σένα δύναμη γιατί με τη δύναμή σου θα μπορεί να εξελέγξω τη Καλωσύνη σου.

Εάν σήμερα δεν κάνεις το κακό, δεν το κάνεις, όχι διότι είσαι καλός, αλλά διότι δεν έχεις τη δύναμη να το κάνεις. Όταν έχεις όλη τη δύναμη να κάνεις το κακό, και δεν το κάνεις, τότε είσαι τέλειος. Τότε ή ψυχή σου είναι γεμάτη από καλωσύνη. Είσαι εκείνος που όνειρεύτηκε και γυρεύει να δημιουργήσει το γενικό πνεύμα του Νίτσε, είσαι του Ζαρατούστρα ο υπεράνθρωπος.

Μια φορά μονάχα άξιώθηκε ο κόσμος να δει τον υπέροχον αυτόν άνθρωπον. Όταν, τόσο νέος, και τόσο δυνατός, μ' όση δύναμη μπορεί νάχη ένας άνθρωπος, πούχει στην εξουσία του όλη την οικουμένη, ήρταν και του είπαν, πως ή γυναίκα ή όμορφότερη της Περσίας, ή σύζυγος του έχθρου του, με της παύρηνης κόρες της είναι πλησίον του και είναι στη διάθεσή του. Αυτός πούχε όλη τη δύναμη να κάνει το κακό και να κουρελιάσει την τιμή του έχθρου του, δεν ήθέλησε καν να της ιδεί γιατί ή ψυχή του ήταν γεμάτη καλωσύνη, ήθική.

Ανοσιγώς τον υπεράνθρωπον αυτόν μόνο για μια στιγμή τον είδεν ή ανθρωπότης, γιατί κι αυτός κατόπιν άλλαξε.

Του Νίτσε το πνεύμα δεν το βλέπω εγώ όπως οι άλλοι να πλανάται μέσα στα σκοτεινά της πατρίδας του ρουμάνοι το ένατιό, πάντα το βρίζω να πλανάται ή ανάμεσα στις Ολυμπίας τη γυμνασμένη δύναμη και Όμορφιά ή από πάνω από τη τη στέγη του Παρθενώνα. Διότι φαίνεται ότι τους ανθρώπους της εποχής εκείνης τους εύρισκε πλησιέστερους με τα ιδανικά του. «Θα προτιμούσα, λέει, να μουννα εργάτης μες στον Αθή, και να δουλεύω στη σκιά των περασμένων χρόνων».

Δύναμη, Όμορφιά και Καλωσύνη είναι το ιδανικό της φιλοσοφίας του Νίτσε. Ιδανικό γεμάτο από φως.

ΠΑΥΛΟΣ ΓΝΕΥΤΟΣ

ΤΟ ΧΑΙΡΕ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ

ΟΛΟΛΥΣΑΤΕ ΝΥΝ ΕΠΙ ΜΟΛΠΑΙΣ
ΑΙΔΧΥΛΟΣ (Εύμενίδες)

Μ' έκραξες; Έρχομαι από πέρα,
Χαίρε! Σ' έσε το χαίρε, ο πλάστη και ο πατέρα! Είμαι ή βασίλισσα της Τέχνης, είμαι ή Τραγωδία, Στ'ης παναρμονικώτατης Αθήνας τον αέρα
Όλα είναι σαν αγάλματα, βλαστάρια ενός Φειδία,
Όλα και τα καλά του νοῦ, σαν τα καλά της πλάσης.
Και μέσα σε όλα ένας. Έσύ δεν είσαι για να μοιάσης.
Του λόγου ύψωνεσαι Όλυμπος και Καύκασος μαζί,
Και σε Θεός που με την τριλίνα ενεργεί,
Στο μεγαλόπρεπο άπλωμα της θάλασσας του Όμηρου
Την τρικυμία την τριακική ξυπνάς κ' ενός όνειρου
Τιτανική σπαράζει ανατριχίλα.
Και τα φτερά του λογισμού και της καρδιάς τα φύλλα,
Βογγάζει της Μοίρας το αίνιγμα, κλαίει της ψυχής το κλάμα,

Θεοί με υπέθετους θνητούς
Μάχονται κι άστραποδροντάν στο λυρικό σου δράμα
Ατλάντας μέσα του ένας νοῦς βαστάει τους ούρανοῦς.
Της Τέχνης είμαι το άνθισμα το υπέρτατον εγώ.
Από τον κόσμο ίερεία γυρίζω στο ναό.
Δεν ήρθα από τα γνώριμα ιερά των Έλκωνων,
Σαν πρώτα γύρω μου οι άρχαίοι δεν κελαϊδάνε Μύθοι,
Ω δρόμοι μακροτάξιδοι στάλλάγματα των αίωνων!
Από το βάρβαρο έρχομαι, γυρίζω από το Σκύθη.
Χειμῶνες τ'όριζαν άλλο το πλάνο μου καράδι,
Σοφία ή άττική θεά φέγγει μακρὰ στα ξένα,
Και μ' νύθανε κ' έρωτικά με χάιδεσαν έμένα
Λατίνοι, Φράγκοι, Γερμανοί και Βρετανοί και Σλάβοι.
Και οι Σαίξπηρ και οι Κορνήλιοι και οι Καλδερών και
[οι Γκαίτε

Με το δικό μου το καμμό, με το δικό μου γάλα
Τάναθρεξαν τα ώραία τους παιδιά και τα μεγάλα.
Μα ό,τ' είναι μέγα, μέγα είναι, γιατί από Σε κρατιέται!
Ανθισα στην Ανατολή και πέρασα στη Δύση.
Χίλιων άλλόφυλων ψυχών πόλεμους, πόθους, μίσση
Τάναθρεσαν ο λόγος μου και το παιγνίδισμά μου.
Και ή ξενιτιά μου τάλλαξε και γλώσσα και θεωρία μου.
Και σόν ποτάμι όλο νερά γλυκόπιπτα καθάρια,
Μου παίρνει απ' άλλες ρεματιές κι απ' άλλα κεφαλάρια,
Κι απ' τη βαθεία του κοίτη βγαίνει,
Πλάταινει, αλλάζει, και θολό και ξεχείλο πηγαίνει.
Θάλασσα, πλάτυνα, άλλαξα, πλημμύρισα και πήρα
Κι αντάμωσα λογής δεινά, κ' έδειξα κάθε μοίρα,
Και πλάϊ με τον ήμίθεο κι αγνάντια από το Ρήγα
Έστρεψα εγώ τον άνθρωπο το λαϊκό, και πήγα
Κ' έφερα εγώ τον άνθρωπο τον ταπεινό, και πάει
Το φωτιστέμνο έδαφος τριγύρω στο κεφάλι
Του άπλου θνητού και σιγαλού και άγνώριστου,
[και είπα.

Κάθε άνθρωπος που άλύγιστος τον άψηφεί το γύπα,
Σαν Προμηθέας είνε κι' αυτός, μ' όποιο όνομα μου
κάνει.

κ. Χρηστομάνου; Μη ζαλιζέστε· είναι ο κεραυνός, τ' άστραπελέει δηλ. πούριζεν ο Δίας άπάνω στον Καπανέα που άνέβαινε στα τείχη.

... καθ' αυτόν

δικρατείς λόγχας στήσαντ'... (Σοφ. στ. 145-6)

... έστήσανε τις διπλοδύναμες λόγχες
κατ' έπάνω τους (Χρηστ.).

Το «δικρατείς» το μεταφράσε «διπλοδύναμες». Φαίνεται ότι ο κ. Χρηστομάνος μεταφράζοντας είχε μπροστά του μονάχα το λεξικό του κ. Ζαλούχου· άλλως δεν ξηγιέται το πρῶμα, άφου μονάχα αυτή τη σημασία δίνει στη λέξη ο κ. Ζαλούχος, ενώ ή λογική μας λέει, ότι εδώ το «διπλοδύναμες» δε θα πει τίποτα. Με το «δικρατείς» ο καθημένος ο Σοφοκλής θέλει να πει τις λόγχες, που κ' οι δυο ήσαν δυνατές. Άλλοι ξηγάνε «δικοπες».

Ότ' οῦν εκείνοι πρὸς διπλῆς μοίρας μίαν
καθ' ήμέραν ὤλοντο ...

πληγέντες αὐτόχειρι σὺν μιάσματι.

(Σοφ. στ. 170-3)

Τώρα κ' οι δυο χυθήκαν

με της αὐτοχειρὸς τὴν άμαρτία (Χρηστ.).

Τι πιστή και χαριτωμένη αλήθεια μετάφραση! Πόσο τόν κατάλαβε τόν Σοφοκλή ο κ. Θεατρώνης! «Όλοντο αὐτόχειρι σὺν μιάσματι» όλα τα λεξικά κι' όλα τα σχόλια λένε πως θα πει «σκοτώθηκαν ο ένας απ' τόν άλλο». Και λέει το σκοτωμό αυτόν ο Σοφοκλής «μιάσμα» γιατί· σκότωσεν ο άδερφός τόν άδερφό.

Τούτον οὐδαμού λέγω (Σοφ. 183).

Οὔτε να τόν λέω δεν θέλω (Χρηστ.)

Μ' όλα αυτά τα «λέει» ο Σοφοκλής δε θέλει να πει πως δε θέλει να τόν λέει παρά πως «δεν τόν λογαριάζω καθόλου».

«Ηδ' έστιν ή σώζουσα (ή πόλις δηλ.) και
[ταύτης έπι

πλέοντες όρθως τούς φίλους ποιούμεθα.

(Σοφ. στ. 189-190).

Όταν ή πολιτεία είναι όρθή

Έμεις κολυμπάμε στα νερά.

Βγάνετε κανά νόημα απ' τη μετάφραση; Κι όμως ο Χρηστομάνος για να τὰ γράψει αυτά θα πει πως βγάνει. Αυτός βέβαια μπορεί να βγάλει και ψάρια άφου κολυμπάει, έστωντας και να μην είναι πε-

σμένη ή πολιτεία του. Κολύμπι δεν ξέρω μα έσο για να βγάλω τέτοια μαργαριτάρια μπορώ και παραμπορώ να κάμω βουτιές χωρίς το φόβο να πνιγώ.

πόλει τῇδ' έκεκήρυκται (Σοφ. στ. 203).

Έκραξα σ' όλη την πόλη (Χρηστ.).

Αυτό θα πει μετάφραση κατά λέξη: Να κραζει ο Κρέοντας σ' όλη την πόλη. Αδιάφορο έν ο Σοφοκλής με το «έκεκήρυκται» θέλει να πει, πως διαλαλήθηκε, πως έβγήκε προκήρυξη. Αδιάφορο έν σήμερα το κράζω τόχουμε στη σημασία του φωνάζω γι' αυτό και λέμε «ποιόν κραζεις; κραζ' τον εκείνο, άμα με θέλεις κραζε μου νάρθω κτλ.».

Πώς έν σκοποί νῦν είτε τῶν εἰρημένων;

(Σοφ. στ. 215).

Να φυλάζτε σκοπό για όσα σας είπα (Χρηστ.)

Τι θα πει να φυλάζτε σκοπό; Θα πει ότι αυτά δεν είναι έλληνικά, όταν δε νοιώθει κανένας τί γράφει. Έδώ ο Σοφοκλής θέλει να πει: «Τώρα πως θάν τα φυλάχτε, ή πως δεν θα τα παραμελήσετε αυτά που σας είπα».

... οὔτε του γενήδος ήν

Σε κάθε άνθρωπου την καρδιά ή θεά σφραγίδα
[πιδάνει]

... Μά νέ, κανένα χάρισμα, και ξένη καμιά τύχη
Κι' άλλος κανείς τραγουδιστής δέν υψώδεν έμένα
Στό κορφοδοῦνι τὰ φτάστο ποῦ με τὰ δλανοιγμένα
Φτερά τους μ' αερούσῃκωναν οἱ ἀσύγκριτοί σου οἱ

[στίχοι].
Πατέρα, φέρε με ξανά στά ἔφη σου, και δός μου
Μεσ' στὰ φάχτα τα βάθη μου κι' ἄλλη φορά νά κλείσω
Τό μέγα ἔμα τουράνοῦ, τὸν θρόνον σου και τοῦ κόσμου,
Καί νά τὸ παραστήσω,
Σάν ὅταν τὸ λειτουργικό φοροῦσες μ' υ χιτῶνα
Και στά μαλλιά μου κάρφωνες τὴν ὀφθαλμική κορδὼνα,
Κι' ἀπ' ὅσα τρέφει τέρατα γῆ, θάλασσα και ἀέρας
Ζωγράφεις ἀγνάντια μου, σάν πιό τεράστιο τέρας,
Τὸ ὑπέρτολμο τὸ φρόνημα σὸν ἄντρα,
Καί στίς γυναῖκες τὴν ψυχὴ
Τὴ λαύρα τὴν ἐρωτική,
Τῶν πάντολμων ἡ ἄντρα
Κι' ἀπ' ὅλα ἀπάνω μού ἔδωχες τὴ Μοῖρα, ἀπ' ὅλα

[ἀπάνω],
Κι' ἀπὸ τὴς θρόνους τῶν Θεῶν, γεννίτρα, καταλύτρα,
Πῶχει προφήτη τ' Ὀνειρο τὸ νυχτοπλάνο
Και τὴν ὀρθότροχη Τρομάρα ἔχει μινύτρα.

Δός μου. Γιά νά τὰ ξαναεἰπῶ, ξανά διαδάλῃσέ μου
Με τὴ βροντὴ τοῦ κερανοῦ, με τὴ βοή τοῦ ἀνέμου,
Με τὴ ὑποκευτική κλιγγὴ τῶν βακχικῶν ὀργίων
Τῶν Ἀτρείδων τὰν ἄνεμα, τὴ δόξα τῶν Ἀργείων,
Καί τὸ Θεοκυβέριντο πρῶτα κι' ἀπ' ὅλα κάστρο.
Τὴν αἰώνιαν Ἀθῆνα σου ποῦ εἶνε τοῦ λόγου τὸ ἄστρο
Χυθῆτε, βόγγοι τῶν Περσῶν, και τῶν Ἑλλήνων

[παιάνες],
Παρηγοῦστέ, Ὀκεανίδες, τοὺς Τιτάνες,
Μαρτυρική προφήτισσα βασιλίσσα, ὦ Κασσάνδρα!
Πελέκα, Κλυταίμνηστρα ἐσθ', τὸν ἥρωα και τὸν ἄντρα,
Μουγκρίστε, φειδοπλόκαμες, φουρτοῦνες τῆς νυχτιάς.
Τὸ φῶς τοῦ ἡλίου τοῦ ἄττικοῦ γαλάνεψε κ' ἐσῶς!

Καί πουθενά και τίποτε νά μὴν τὸ σταματήσῃ,
Μηδὲ τῆς Τέχνης ἡ βουλὴ, τὸ ἀκράταγο μεθύσι,
Κι' ὁ Πήγασος ποῦ σ' ἄδραξεν, ἡμίθεε καθαλλάρη,
Ἴσια ὡς τὸν ἔμπυρο οὐρανὸ τὸ φύσημά του ἄς πάρῃ!
Κι' ἀπὸ τὴν πάλιν ποῦ ἄγρια παλεῖσιν τὰ στοιχεῖα,
Τὸ φῶς και ἡ νύχτα, ὁ δελφικός Θεὸς και ἡ Ἑρινύα,
Κι' ὁ ἐκδικητὴς με' τὸν κριτὴ, και ἡ δίκη με' τὴ φρίκη,
Σύμπλεξε γάμους ταιριαστοὺς και κήρυξε τὴ νίκη,
Κι' ἔδωξ' ἑνά, ξανθὴ καρπὸ τοῦ σπλάχνου μου

[Ἀρμονία!]
(Γιά ἰδὲς ἡ Ἑλλάδα σου, ναός· ναός, και εἶν' ὅλα

[τοῦ ἁδεια],
Βουδά, ὀδυμένα, ὀθσαυροί, βωμοί, Πυθίες, λατρεῖες,
Καί σκύλες τοῦ ἁδῃ μέσα του, και τοῦ χαμοῦ κοπάδια,
Στά μάρμαρά του θρονιστὲς οὐράλιζον οἱ Ἑρινύες)
Ἐνα ὄραμα, ἕνα ὄραμα, φῶς και φτερά τοῦ νοῦ!
Πάλε σάν πρῶτα ἀπ' τὰ βαθειὰ τοῦ ἀμέτρητοῦ σου

[τραγουδίου]
Κάμε ἡ Ἑλλάδα νά ὑψωθῇ
Σὲ Ἀνατολὴ και Δύση,
Ποῦ εἶναι τοῦ μέτρου ἡ μουσική και τῆς ὑγείας ἡ

[ἁρμονία].
Ἡ Ἑλλάδα· χαρμονέλα τῆς, ἀγέλαστε κ' Ἑσὺ!

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

Ο „ΝΟΥΜΑΣ“, ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ Μ' ΟΚΤΩ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ: Στά κιόσκια τῶν πλιν-
τειῶν Συντάγματος, Ὁμονοίας, Ὑ-
πουργείου Οἰκονομικῶν, Σταθμοῦ Τρο-
χιοδρόμου (Ὁφθαλμιατρεῖον), Σταθ-
μοῦ Ὑπογείου σιδηροδρόμου (Ὁμό-
νοια).

Ὁ „ΝΟΥΜΑΣ“ δέχεται ἀπὸ τίς ἐπαρ-
χίες και τριμήνους συνδρομητὲς, με διὰ
δραχμὲς προπληρωτὲς τὴν τριμηνία.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Κ' Α Ι

ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΓΕΙΑ ΣΑΣ

παιδιά—τῆς παλιᾶς κι' ἀμαρτωλῆς γεννιάς
καινούργια κ' εὐέλπιδα βλαστάρια.—γειά σας!
Τώρα δεῖξατε πῶς εἴσαστε πραγματικοὶ ἀκαδη-
μαῖκοι πολῖτες και τώρα μπορείτε νά φέρνετε
με περηφάνεια τὸν τίτλο τοῦ φοιτητῆ, ποῦ
τόσες ἐλπίδες ἀπάνω του ἡ πατρίδα στηρίζει.

Γειά σας και πάλι γειά σας! Ἐζήτησαν
εἰ ἀλιτήριοι νά σᾶς σηκώσουν τὰ μυαλά, νά
μεταβάλουν κι' ἄλλη μιὰ φορά τὸ τιμημέ-ο
Πανεπιστήμιο σὲ φρενοκομεῖο—κ' ἔγραψαν ἄρ-
θρα ἐπὶ ἄρθρων, κ' ἔβρισαν κ' ἐσαλιάρισαν και
προσπάθησαν νά σᾶς πείσουν πῶς πρέπει σώνει
και καλὰ νάποδοκιμάσετε με φωνὲς και με πι-
στολία ἴσως, ἐκείνους ποῦ πασχίζουν νάνοῖξουν
τὰ μάτια τοῦ λαοῦ πρὸς τὴν Ἀλήθεια, ἐκεί-
νους ποῦ θέλουν νά δεῖξουν σὸν λαὸν πῶς ἡ
γλῶσσα ποῦ μιλάει, εἶναι ἡ ζωντανή, ἡ Ἑ-
θνική του γλῶσσα—ὁ ὁδηγὸς ποῦ θά τὸν φέρῃ
μιὰ μέρα πρὸς τὴν ἀναγέννησι και τὴν ἀπο-
λύτρωσι.

Καί σεῖς τοὺς ἐλούσατε με τὴν περιφρό-
νησί σας, ἐγυρίσατε τὴν πλάτη πρὸς τοὺς πεντά-

ρικούς και δεκάριους ἐκπορευτάδες τῆς Ἰδέας,
κ' ἐδείξατε πρὸς τοὺς καπῆλους κάθε ἱεροῦ και
κάθε οἰοῦ, πῶς ἡ νεολαία τοῦ Πανεπιστημίου
δὲ θά ριχτῇ και σὲ δεύτερο Ταρταρινικό ἀγῶνα
δὲν θά ντροπιάσῃ και δεύτερη φορά τὸ Πανεπι-
στήμιο, γιὰ νά δώσῃ ἀφορμὴ στοὺς κυρίους
αὐτοὺς νά γράφουν ἀνοησίες στά σεντόνια τους
και νὰρμέγουν τίς πεντάρες ἀπὸ τίς τσέπες τοῦ
λαοῦ.

Τὸ φυσοῦν και δὲν κρυώνει! Νά γράψῃ
τόσα μελοδραματικά ἄρθρα ὁ Καλαποθάκης
και νά ἐξακοντίσῃ τόσους μύθρους φαιδρογλωσ-
σικούς ὁ Κανελλίδης, και νά μὴ συγκινηθοῦν
καθόλου οἱ φοιτηταὶ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς!
Μὰ ἔπαυσε πιά ὁ τύπος νά διευθύνῃ σάν μαρ-
γιονέττες τοὺς φοιτητὲς και νά τοὺς τραβάῃ
δπου τοῦ ὑπαγορεύει ἡ αὔξησι τῆς κυκλοφο-
ρίας του;

Εὐτυχῶς αὐτὸ ἀποδείχτηκε κ' εἶναι ἀρκετὰ
παρήγορο αὐτό, ἀφοῦ τὸ ἐγερτήριο σάλπισμα
τοῦ τύπου τὸ ὑποδέχτηκε αὐτὴ τὴ φορά ἡ φοι-
τητικὴ νεολαία με μιὰ περιφρονητικὴ ἀδιαφο-
ρία, ποῦ θά τοῦ χρησιμεύσῃ ὡς σητήριον και
γιὰ τὸ μέλλον μάθημα.

ΝΑ ΤΟ ΚΑΨΟΥΝ

τὸ ξύλινο περιτε χίσμα τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Κολοκο-
τρώνη οἱ φοιτηταὶ, γιὰ νά γίνῃ τὸ κέφι μιᾶς ἀπο-
γευματικῆς ἐφημερίδας ποῦ τοὺς δίνει τὴν πατριω-
τικώτατη αὐτὴ συμβουλή.

Δὲν τί ξέρουμε ἀν οἱ φοιτηταὶ θάκούσουν τὴν
συμβουλή τῆς, φοβούμεθα ὅμως πῶς ἀν ἀποφασί-
σουν καμμιὰ φορά νά γίνουν και μπουρλοτιέρηδες,
θάρχίσουν πρῶτα πρῶτα νά καῖνε τίς περιφημες
αὐτὲς ἐφημερίδες ποῦ ἀγωνίζονται νά τοὺς παρου-
σιάζουν κάθε τόσο σὸν κόσμο ὡς γνησίους ἀπογύ-
νους τῶν Δὸν Κιχώτων και τῶν Ἀβδηριτῶν.

ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ

τοῦ Αἰσώπου, ὅτε φ· νῆεντα ἦν και τὰ ζῶα,
δὲν θάλεγαν καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου
τέτοιες και τότες ἀνοησίες γιὰ τὴν γλῶσσα,
ὅσες εἶπαν οἱ διάφοροι Χατζιδάκιδες κ' οἱ
Μιστριώτιδες (γιὰ τὸν πρῶτο βλέπε: «Ἀν-
δρεάδη, τὸ γνωστικὸν ζήτημα» και γιὰ τὸν
δεύτερο: «Νουμᾶ» φύλλα 34, 35 και 36 σὴν
ἐπιφυλλίδα) οὔτε ἐξοφλημένοι λόγιοι σάν
τὸν Βλάχο θά μιλοῦσαν με τόσον αὐθάδεια

πλήγῃ· οὐ δικέλλης ἐκβολή...

(Σοφ. στ. 249-250).

οὔτε ἀχνάρι ἀπ' ἄξιν

οὔτε ξεπέταμα ἀπὸ τσάπα. (Χρηστ.)

Τὸ «πλήγῃ» μεταφράζει ἀχνάρι, ἐνῷ θά πεί
χτύπημα, κ' ἐνῷ ὁ λαὸς τὸ ἀχνάρι τὸ λέει μόνο γιὰ
τὸ πάτημα τῶν ποδιῶν. Ἀχνάρι εἶχον ἀκόμα οἱ
ραφτάδες κ' οἱ μοδίστρες. Μεταφράζει τὸ «δικέλλα»
τσάπα ἐνῷ εἶναι τὸ «δικέλι». ἀφίνω κατὰ μέρος
ἐκείνο τὸ χαριτωμένο «ξεπέταμα».

Καὶ ταῦτ' ἐνίκαι. (Σοφ. στ. 74).

Αὐτὴ ἡ γνώμη βάστηξε. (Χρηστ.)

Κανένας ποτὲς δὲν εἶπε «βάστηξε ἡ γνώμη μου»
ὅταν θέλει νά πεί «νίκησε ἡ γνώμη μου» ἢ ὅπως
ἔδω «αὐτὸ ἡῤαμε πιὸ καλὸ».

Κρυφονύων τε φύλον ὀρνίθων. (Σοφ. στ. 343)

Καὶ τὸ συνάφι τῶν ἐλαφρόμυαλων πουλιῶν.
(Χρηστ.)

Μοναδικὸ αὐτὸ τὸ «συνάφι τῶν πουλιῶν» Ὅλοι
μας σήμερα λέμε «τὸ συνάφι τῶν τυπογράφων, τὸ
συνάφι τῶν μαχαγῶν, τῶν ἀμαξάδων» μὰ «τὸ συνά-

φι τῶν πουλιῶν» δὲν πιστεύω νὰν τὸ πεί κι' ὁ πιὸ
ἐλαφρόμυαλος.

πόντου τ' εἰναλίαν φύσιν

σπεύρασι δικτυοκλώστοις

περιφραδῆς ἀνῆρ. (Σοφ. στ. 355-7)

και τὴν πλάση ὅλη ἀπ' τῆς ὀχλασσας τὰ βάθη

με τὰ κλωστήνια δίχτυα

ὁ τετραπέρατος!

(Χρηστ.)

Εἶναι ἀνάγκη νά δεῖξω πῶς ἔδω οὔτε τὴ σύνταξη
οὔτε τίς λέξεις ἐνοιῶσιν ὁ τετραπέρατος μεταφρα-
στῆς; Αὐτὸ τὸ «τετραπέρατος» και τί δὲν ἀξίζει
σὸ στόμα τοῦ Σοφοκλῆ!

Λασιόχενα θ' ἵππων (Σοφ. στ. 350)

μαλλιαροχαίτη ἵππο (Χρηστ.)

Τὴ τρομερὴ λέξη! Τοῦ κ. Χρηστομάνου τ' ἄρε-
σει φαίνεται νά τόνε λένε μαλλιαρὸ γι' αὐτὸ ἔφτια-
σεν αὐτὴ τὴ λέξη. Μὰ ἀν μπορέσει νά μᾶς τὴν ξη-
γήσει θὰν τοῦ κἀνοῦμε σπανὸ ἐκείνον ποῦ πρωτό-
φτιαξε τὴ λέξη μαλλιαρὸς. Ὁ ποιητικώτατος Σο-
φοκλῆς θέλει νά πεί «τὸν ἵππο ποῦ ἔχει βαθεῖα ἡ
μακρὰ χήτη» ὅπως λέει σήμερα κι' ὅλος ὁ λαός.

Ὁ κ. Χρηστομάνος ὅμως θέλησε νά μᾶς δείξῃ πῶ
μπορεῖ νά φτιάχνει και λέξεις κ' ἔτσι μᾶς λέει αὐτὰ
τὰ ἑνὸντα.

Θεῶν τ' ἐνορκον δίκαν (Σοφ. στ. 369)

και τῶν θεῶν τὸ ὠρκισμένο δίκιο (Χρηστ.)

μήτ' ἔσον φρονῶν (Σοφ. στ. 375)

οὔτε και με' τὴ δική μου

ἔχει ἴδια γνώμη

(Χρηστ.)

Εἶναι σύνταξη ὅχι Ἑλληνική, παρὰ ἀνθρω-
πινὴ αὐτὴ;

γυμνώσαντες εὐ (Σοφ. 410)

Ταῖσιδο (Χρηστ.)

Μὲ τὴ λέξη αὐτὴ ὅχι νά γελάσει ἔπρεπε κανέ-
νας, παρὰ δὲν ξέρω κ' ἐγὼ τί νά κάνει. Καθῆκε βλέ-
πετε τὸ «ὀλογυμνος» ἀν και ἔδω πρέπει νά ξηγηθεῖ
με' τὸ «ἀφοῦ ξεγυμνώσαμε».

Οὐδ' ἡ ξύννοικος τῶν κάτω θεῶν δική

(Σοφ. στ. 440)

Οὔτε ἡ δίκη ποῦ κατοικεῖ με' τοὺς κάτω θεοὺς.

Μετὰφραση σωστὴ κατὰ λέξη· μὰ εἶναι σὲ δη-
μοτικὴ γλῶσσα; ταιριάζει νά στέκει δίπλα σὸ